

TYÖRYHMÄN KOKOUS 2/2012 (kokous 45)

Aika: Torstai 9.2.2012, klo 9–11
Paikka: Ympäristöministeriö, kokoushuone Kuukkeli
Läsnä: Timo Tanninen, ympäristöministeriö (PJ)
Ilkka Heikkinen, ympäristöministeriö (VPJ)
Liisa Kemppainen, ympäristöministeriö
Matti Nummelin, ulkoasiainministeriö
Armi Liinamaa, valtiovarainministeriö
Johanna Niemivuo-Lahti, maa- ja metsätalousministeriö
Kirsi Törmäkangas, sosiaali- ja terveysministeriö
Riina Vuorento, opetus- ja kulttuuriministeriö
Lea Houtsonen, Opetushallitus
Hanna Hämäläinen, työ- ja elinkeinoministeriö
Jouni Lind, Elinkeinoelämän keskusliitto
Sami Heikkilä, puolustusministeriö
Tuula Säämänen, Liikennevirasto
Rauno Väisänen, Metsähallitus
Suvi Raivio, Metsäteollisuus ry.
Liisa Pietola, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y.
Jaana Lehtimäki, Suomen Akatemia
Leif Schulman, Helsingin yliopisto, Luonnontieteellinen keskusmuseo
Heikki Toivonen, SYKE
Jukka-Pekka Jäppinen, SYKE
Klemetti Näkkäljärvi, Saamelaiskäräjät
Camilla Ekblad, Natur och Miljö rf.
Tapani Veistola, Suomen luonnonsuojeluliitto
Lotta Ruokanen, Allianssi ry.
Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö (siht.)
Marja Pylvänäinen, SYKE (siht.)

1. Kokouksen avaus

Kokouksen puheenjohtaja Timo Tanninen (YM) avasi kokouksen ja toivotti osanottajat tervetulleiksi.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen (kokous 44, 13.1.2012) pöytäkirja hyväksyttiin muutoksitta.

3. Asialista

Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

4. Ajankohtaiset asiat

- Hallituksella strategiaistunto 28.2., jota seuraa kehysriihi 22.3. Hallitusohjelman mukaan tavoitellaan Suomea kestävän luonnonvarapolitiikan mallimaaksi ja luonnon monimuotoisuuden kadon pysäyttämistä. On hienoa, jos voimme muistuttaa näistä hienoista kirjauksista ja toimenpiteiden rahoituksen tarpeesta, kun kehyksiä mietitään, toteaa puheenjohtaja Tanninen.

- Strategia lausuntokierrokselle. Viime kokouksessa käsiteltiin strategiaa, mutta vaikutusten arviointi puuttui. Ensi viikolla (vko 7.) strategia lähetään lausuntokierrokselle, sitä ennen pikainen sähköpostikommentointi ryhmälle. Lausuntoaika noin 4 viikkoa.

- CBD:n pääsihteeri vaihtuu, Ahmed Djoghlaif väistyy ja Braulio Ferreira de Souza Dias'sta (Brasilia) tulee sihteeri. Hieno asia Suomen kannalta. Dias tapaa ministeri Niinistön heti viikko aloittamisensa jälkeen.
  - BD-viestinnän sidosryhmätilaisuus/workshop pidetään perjantaina 16.3. kello 9–12, Helsingissä, tarkka paikka selviää myöhemmin. BD-strategian seurantatyöryhmässä edustettujen organisaatioiden viestijöitä kutsuttu.
  - Suomen Kehityspoliittinen ohjelma menee valtioneuvostoon, kansliasta mahdollisesti vielä tulevat kommentit otetaan enää huomioon. Mukana kaikki Rion sopimukset. KV-BD-ryhmä totesi, ettei ekosysteemipalvelut-sanaa löytynyt muuta kuin vihreän talouden nimikkeellä.
- Muutoksia jäsenistössä:
- STM:n edustaja vaihtuu, tervetuloa Kirsi Törmäkangas, kiitos Anneli Törrönen.
  - Martina Reinikainen Natur och Miljö, palaa hoitovapaalta, kiitos Camilla Ekblad.
  - Virkavapaalle jäävät Lotta Ruokanen Allianssi, ei vielä nimetty sijaista, ja Hanna Hämäläinen TEM, tilalle varajäsen Mika Honkanen. Kiitos Lotta ja Hanna.

5. Global Biodiversity Information Facility (GBIF) kansainvälisen organisaation esittely ja kehityskulut (Leif Schulman, Luonnontieteellinen keskusmuseo) (Kalvot liitteenä)

- 2001 perustettu GEF ei ole kovin tunnettu organisaatio, Suomi mukana lähes alusta asti, jäsenenä myös järjestöjä. Jäsen voi olla äänivaltainen tai äänetön. Sopimus on ollut vuosi kerrallaan, mutta tulossa toistaiseksi voimassa olevaksi. Suomi on jo allekirjoittanut.
- Sihteeristö Kööpenhaminassa.
- Perustuu hallitusten väliseen sopimukseen, toimii biodiversiteetti-informatiikan alalla, tavoitteena kerätä lajitietoa tietojärjestelmään ja saada se jakoon ja tutkimuksen ja päätöksenteon käyttöön.
- Maiden jäsenmaksut maksukyvyyn mukaan, esim. Suomi n. 68 000 €/v., USA n. 450 000 €/v. Afrikan valtiot muutama sata €/v. Suomen Akatemia maksaa Suomen jäsenmaksun.
- Jäsenistö kasvanut 10 vuodessa huimasti, myös tiedontoimittajien määrä kasvanut viimeisten 5 vuoden aikana, samoin yksittäisten ns. datasettien määrä.
- Järjestelmässä ei ole automaattisia päivityssysteemejä, vaan tiedontoimittaja vastaa omien datasettien päivittämisestä säännöllisesti.
- Yksittäisiä tietoja on lähes 320 000 000 kpl, joista 275 000 000 on tarkat koordinaatit.
- Tietojen luotettavuus perustuu siihen, etteivät tiedontoimittajat lähetä epämääräistä tietoa.
- Järjestöllä on ns. datansiivoamisprosesseja, jossa tietojärjestelmässä olevia virheitä voidaan puhdistaa, esim. jos valtio ja koordinaatit eivät osu kohdalleen.
- www.gbif.org -sivusto: Suomea koskevia tietoja voi olla (ja on) myös muiden maiden dataseteissä, ja Suomen tiedoissa noin 1 % on muiden tekemiä havaintoja Suomesta.
- GBIFin sivuilla on myös paljon julkaisuja yms.
- LTKM:n sivuilla, on Suomen GBIF-portaali, mistä näkee mitä tietoja Suomesta on ja ketkä ovat tiedontuottajat.
- Järjestelmän tietojen käyttöä seurataan, esim. kuinka monessa julkaisussa on siteerattu GBIFiä, käyrä on jyrkässä nousussa! Järjestelmään on saatu paljon dataa, se on relevantti ja toimiva portaali, josta tietoa löytyy. Tutkijat ovat löytäneet palvelun ja alkaneet uskoa siihen!
- Jatkossa on tarkoitus mobilisoida tietoja, n. 60 % on havaintotietoja, pääosin kohtalaisen uusia lintuhavaintoja. Tietoja on usein vaikea verifioida.
- Paljon tietoja on digitoimatta, museoiden näytteet pitäisi saada digitoitua, valtava määrä tietoa ja kokoelmia puuttuu, erityisesti vanhat tiedot puuttuvat. Suomella ei ole työhön kansallista rahoitusta.
- Järjestöä perustettaessa oli alkuun tarkoitus, että köyhät maat saisivat tietää mitä tietoja heidän maastaan on muualla tai yleensäkin olemassa.

Keskusteltiin aineistojen digitoinnin tarpeellisuudesta ja paljonko rahaa tarvittaisiin Suomesta, jotta tiedot saataisiin digitoitua ja vietyä GBIFiin? Suomen lajitietokeskus on perusteilla, tietotekninen infrastruktuuri pitää rakentaa, laitokset saatava mukaan, koordinaattori palkattava, digitointityö arvioidaan noin 20–30 htv. Olisi mietittävä mitä digitoidaan, priorisointia pitäisi tehdä, temaattinen tieto, kuten vieraslajit. Digitoitikeskus on olemassa Joensuussa, mutta rahoitusta on enää vuodeksi eteenpäin.

6. Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön strategian ja toimintaohjelman 2006–2016 tarkistaminen: toimintaohjelman 0. luonnoksen käsittely (Jukka-Pekka Jäppinen, SYKE)

Jukka-Pekka Jäppinen kertoi toimintaohjelmatyön tilanteesta ja pohti, kuinka sitä jatkossa kannattaa työstää ja mihin näin suuren seurantatyöryhmän kannattaa käyttää vähäistä aikaansa. Jäppisen mielestä seurantatyöryhmän resurssia ei kannattaisi tuhata teknisen taustatiedon keräämiseen ja sen tarkastamiseen, vaan siihen kuinka strategiaosa ja toimintaohjelma liitetään tasapainoisesti yhteen ja millaisia ovat vaikuttavimmat toimenpiteet. Toimenpiteet on tärkeä muotoilla huolella. Kun toteutukseen osallistuva organisaatio on vaikuttamassa toimenpiteiden muotoiluun, se on myös motivoituneempi toteuttamaan. Ennen kokousta jaetun 0-version lisäksi luonnokseen on tullut kommentteja Suomen Kuntaliitosta Maija Hakaselta, Ari-Pekka Auviselta (SYKE, Oulu) ja Lotta Ruokaselta Allianssi ry:stä. Näitä ei ole vielä sisällytetty 0-versioon. Jaettua 0-versiota olivat kommentoineet MMM, MTK ja SLL (kommentit on sisällytetty 0-versioon). Jukka-Pekka kertoi lisäksi, että toimintaohjelman päivittämistyöhön on käytettävissä SYKEN luontoympäristökeskuksen asiantuntemus.

Ilkka veti yhteen strategiatyötä: Valtioneuvosto tekee periaatepäätöksen strategiasta, sitten tulee toimeksianto tehdä toimintasuunnitelma. Huhtikuu on sen valmistumisen takaraja. Strategia valmistuu viikolla 7. Lausuntoaikaa 4 viikkoa. Strategian lausunnolla oloaika on käytettävissä toimintasuunnitelman valmisteluun. Ministeriö tekee strategiasta lausuntoyhteenvedon, jonka perusteella muutoksia tehdään. Työ vie viikkoja, jona aikana toimintasuunnitelmaa ehditään valmistella.

Puheenjohtaja esitti seuraavat kysymykset ryhmän pohdittavaksi:

- Onko toimintaohjelman rakenne strategian näköinen, ollaanko siihen tyytyväisiä?
- pituus nyt 86 sivua, onko sivumäärä kohdallaan vai pitääkö tiivistää?
- Toimenpide-ehtotuksia on nyt 127, onko niitä liikaa? Mikä on sopiva määrä?

Kysymyksistä keskusteltiin vilkkaasti.

- Yleisesti todettiin, että teksti on liian pitkä ja yksityiskohtainen ja toimenpiteitä on liikaa. Tiivistäminen on tarpeen. Tavoiteltava laajuus voisi olla 50 tavoitetta ja 60 sivua!
- Teksti ei ole tasapainoinen, eri asioista on eri määrä ja eritasoista tekstiä. Ministeriöt vastaavat omasta tekstistään ja toimenpiteistään sekä niiden toteuttamisesta. Päätettiin, että kukin ministeriö tiivistää omat tekstinsä. Isot linjaukset pyritään sanomaan lyhyesti ja selkeästi, niiden jälkeen voi olla yksityiskohtaista ja teknistäkin tietoa. Pääviestien tulee olla selkeitä.
- Tarvitaan myös kuvausta luonnon monimuotoisuuden tilasta ja taustoista. Koska tausta-aineiston arvo on suuri, sitä ei hävitetä vaan se voidaan koota liitteeseen.
- Oltiin yhtä mieltä, että toimenpiteitä on liikaa. Niitä on jopa tullut lisää ja prosessin myötä näin saattaa edelleen tapahtua.
- Toimenpiteitä voisi yhdistää, jolloin niiden määrä saataisiin pienemmäksi, esim. lainsäädännön muutokset voisi kirjata yhteen toimenpiteeseen, samoin EU-asiat.
- Todettiin, että 0-luonnoksessa on samoja toimenpiteitä kuin edellisessä toimintaohjelmassa, ja jos niille ei ole tapahtunut mitään, niin niitä pitää tarkastella kriittisesti!
- Jos toimenpide liittyy johonkin toiseen strategiaan ja toimintaohjelmaan, voidaan se jättää tästä pois.
- Toivottiin yhteenvetotaulukkoa/ristiintaulukointia, siitä mikä toimenpide toteuttaa mitään Nagoyan päämäärää ja tavoitetta. Yhteys toimenpiteiden ja tavoitteiden välillä on tärkeä. Pyritään nostamaan vaikuttavimmat esiin. Ehdotettiin, että pyritään korkeintaan viiteen toimenpiteeseen/tavoite.

Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen:

Päätettiin, että seurantatyöryhmä keskittyy toimenpide-ehtotusten valintaan ja muotoiluun. Toimenpiteitä vähennetään, 127 on liikaa. Samalla toimenpiteiden vaikuttavuutta pyritään terävöittämään. Taustatekstiä voidaan lyhentää ja koota liitteeksi. Kehittämishaasteet säilytetään toimintaohjelman alkuosassa ja vaikuttavimmat toimenpiteet nostetaan esiin perustelutekstejä uudelleen sijoittamalla (liite 1.). Tiivistäminen jää ministeriöiden vastuulle. Jukka-Pekka kokoaa kehittämishaasteet ja toimenpiteet yhteen, siirtää taustatekstit liitteeksi ja ottaa jatkuvasti vastaan 0-versiota koskevia kommentteja.

Jukka-Pekka toivoi toimitustyönsä rinnalle kahta työtä avustavaa ja tehostavaa alaryhmää, jotka vastaisivat siihen: 1). Puuttuuko toimintaohjelmasta Suomen kannalta relevantteja Nagoyan päämääriä ja tavoitteita toteuttavia toimenpiteitä, ja 2). Mitkä EU:n BD-strategian (2011) kohdat velvoittavat Suomea niin paljon, että niistä on laadittava omat toimenpiteensä. YMLupasi hoitaa nämä tarkistukset. Edellä mainittu toimenpiteiden ristiintaulukointi Nagoyan päämäärien ja tavoitteiden kanssa olisi tehtävä samassa yhteydessä.

Toivottiin, että kokousasiakirjat toimitettaisiin ajoissa ennen kokousta jäsenille, jotta niitä ehtii käsitellä omassa organisaatiossaan. Sovittiin, että jatkossa uusi toimintaohjelmaluonnos pyritään viimeistään lähettämään 2 viikkoa ennen kokousta tarkastettavaksi.

Todettiin, että seuraavat kokoukset 29.3. ja 23.4. ovat työn tehokkaan edistämisen kannalta liian myöhään. Päätettiin kokoontua perjantaina 9. maaliskuuta, jolloin käsitellään toimintaohjelman tässä kokouksessa sovittua uutta rakennetta. Tähän kokoukseen uusi toimintaohjelmaversio jaetaan 1 viikko ennen kokousta.

Jätettiin toimenpideohjelman käsittely tällä erää tähän, ei alettu käydä läpi toimenpiteitä.

7. Muita asioita

Kansainvälisen BD-työryhmän kuulumiset (Marina von Weissenberg, YM) (Kalvot liitteenä)

- Luonnon monimuotoisuuden kansainvälinen valmistelutyöryhmä pitää kevään kuluessa kaikkiaan 5 kokousta ja se valmistele sopimuksen alaisten työryhmien asioita, ml. EU-asioihin liittyvät kansainväliset asiat. Toukokuussa on sekä tieteellis-teknisen työryhmän kokoukset (SBSTTA-16) että toimeenpanokokoukset (WGRI-4) Montrealissa. Uusi pääsihteeri Braulio Dias (BRA) aloittaa työnsä sihteeristössä 15.2.2012.
- Marina esitteli CBD/COP-rakennetta (kts. kalvot). Sopimuksen toimeenpanoryhmällä (WGRI) on suora yhteys ja se antaa suositukset COP:iin. Tulevan osapuolikokouksen pääaiheet (ennallistaminen, ilmastonmuutoksen vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen, meri- ja rannikkoasiat, saarten monimuotoisuustyöohjelman tarkastelu, 8 (j) liittyvät asiat ja sopimuksen toiminta) ja korkean tason osuus (17.–19.10.) esiteltiin.
- Bioturvapöytäkirjan allekirjoittaneita on 163 osapuolta ml. EU, ja seuraava COP-MOP-6 pidetään Intiassa ennen CBD COP-11 (Marina kannustaa STM:ää osallistumaan)
- Nagoyan ABS-pöytäkirjan allekirjoittaneita on 92, ja pöytäkirjan on ratifioinut 3 maata tähän mennessä. Tarvitaan 50 ratifiointia, joten on epätodennäköistä, että ensimmäinen COP-MOP pidettäisiin vielä Intiassa.
- Alkuperäiskansojen asioihin liittyvä 8 (j) työryhmä kokoontui syksyllä 2011 Montrealissa.
- Euroopanlaajuinen SBSTTA-16 valmistelukokous pidetään maaliskuun alussa Saksassa ja kokoukseen osallistuu Suomesta professori Heikki Toivonen (SYKE).

Suomen Kehityspoliittinen toimenpideohjelma (Matti Nummelin, UM)

Suomen Kehityspoliittinen toimenpideohjelma menee valtioneuvoston hyväksyttäväksi piakkoin. Ohjelmassa on oikeusperustainen lähestymistapa. Kehityspoliitikalla voidaan tukea luonnonvarojen käyttöä, niin että elämän edellytykset säilyvät. Ohjelman painopiste on luonnonvarojen kestävä hallinto ja ympäristönsuojelu ja sen keskeisiä luonnon monimuotoisuuteen liittyviä asioita ovat energia-asiat, alkuperäiskansat, ruokaturva, vesivarat, erityisesti juomavesi sekä metsät ruokaturvana, mutta nostetaan esille myös hiilinieluna. Suomi tukee luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä kaikilla tasoilla, mm. varmistamalla paikallisyhteisöjen toimintaa. Lämpötilaavina toimina ovat mm. sukupuolten tasa-arvo, eriarvoisuuden vähentäminen ja ilmastokestävyys.

7. Seuraavat kokoukset

BD-seurantatyöryhmän seuraavat kokoukset:
perjantai 9.3.2012 klo 13–15, YM, Kuukkelit, toimenpideohjelman rakennekokous
torstai 29.3.2012, klo. 9–11 YM, Kuukkelit, toimenpideohjelman sisältökokous
maanantai 23.4.2012, klo. 13–15 YM, Kuukkelit

maanantai 4.6.2012, klo. 13–15 YM, Kuukkeli

Mikäli kokousaika ei sovi, jäseniä pyydetään järjestämään varahenkilö paikalle.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Timo Tanninen kiitti osallistujia ja päätti kokouksen.

Puheenjohtaja Timo Tanninen

Sihteeri Marja Pylvänäinen

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsenet, sihteerit ja pysyvät asiantuntijat.